

Spis treści

Spis tabel i rysunków	ix
O Autorce	xiii
Podziękowania	xv
Wstęp	1
... A więc wciąż jeszcze są poważne podstawy do zmartwienia.....	1
Początki skupienia na prewencji.....	1
Niektóre powszechne tematy wynikające z badań.....	3
Rozpowszechnianie koniecznych umiejętności.....	7
1. Kilka ogólnych zasad udzielania pomocy rodzinom	9
1. Badania dotyczące trudnych dzieci	11
Trudności dzieci.....	11
Natura trudności dzieci.....	11
Pochodzenie trudności dzieci: ryzyko i czynniki ochronne.....	14
Skuteczność interwencji ukierunkowanych na pomoc dzieciom.....	28
2. Nabywanie umiejętności społecznych/teoria poznawczo-behawioralna	35
Sposoby myślenia o istotach ludzkich.....	35
Zakres perspektyw w spojrzeniu na istoty ludzkie.....	38
Omówienie podstaw teorii poznawczo-behawioralnej.....	48
Stosowanie zasad teorii poznawczo-behawioralnej.....	58
Streszczenie kilku kluczowych zasad teorii poznawczo-behawioralnej.....	72
3. Wspieranie i zaangażowanie rodziców i rodziny	73
Praca z dziećmi w kontekście postanowień ustawowych i założeń organizacyjnych.....	74
Jak zapewnić optymalne wsparcie dla rodziny?.....	75
Kształtowanie świadomości kulturowej.....	81
Rozwijanie pozytywnego nastawienia.....	85
Kwestie praktyczne: organizacja współpracy.....	87
Współpraca międzyagencyjna (koordynacja międzyresortowa).....	90
Metody udzielania pomocy: dowody uzyskane podczas badań.....	91
4. Aspire – ocena	93
Aspire: przebieg procesu w praktyce.....	93
Na czym polega dokonanie oceny?.....	94
Kroki podejmowane w ramach procesu przeprowadzania oceny oraz po jej dokonaniu.....	100
5. Aspire – planowanie, wdrożenie planu i ocena jego skuteczności	119
Etap planowania – wspólnie z rodzicami lub opiekunami.....	119
Wdrożenie planu.....	137
Przegląd i ocena realizacji planu.....	143

II. Pomaganie rodzinom z dzieckiem ze specyficznymi trudnościami	149
6. Pomoc rodzinom z dziećmi ze stanami lękowymi i zaburzeniami depresyjnymi	151
Definicja zaburzeń emocjonalnych	151
Powszechne występowanie zaburzeń emocjonalnych u dzieci	151
Badania nad zaburzeniami lękowymi u dzieci	153
Pomoc rodzinie z dzieckiem z zaburzeniami lękowymi	157
Badania nad dziećmi z zaburzeniami depresyjnymi	173
Wsparcie dla rodzin z dziećmi cierpiącymi na depresję	177
7. Pomoc rodzinom z dziećmi, u których występują zaburzenia snu	185
Definicja zaburzeń snu	186
Trudności w zasypianiu i zakłócenie snu przez częste przebudzenia	186
Badanie przyczyn problemów z zasypianiem i utrzymaniem ciągłości snu	189
Badania nad sposobami radzenia sobie z problemami z zasypianiem i utrzymaniem ciągłości snu u dziecka	195
Pomoc rodzinom z dziećmi, u których występują problemy z zaśnięciem i częstymi przebudzeniami	200
8. Pomoc rodzinom z dziećmi, u których występują problemy z jedzeniem	213
Problemy z definicją	213
Częstość występowania problemów z jedzeniem/karmieniem	214
Badania nad przyczynami zaburzeń odżywiania (problemami z jedzeniem/karmieniem) u dzieci	215
Badania nad sposobami radzenia sobie z trudnościami w jedzeniu u dzieci	220
Pomoc rodzinom z dziećmi, u których występują trudności z jedzeniem	224
9. Pomoc rodzinom z dziećmi z poważnymi zaburzeniami zachowania	237
Problemy z definicją	237
Powszechne występowanie i ciągłość zaburzeń zachowania	239
Badania nad przyczynami zaburzeń zachowania	242
Badania nad formami interwencji przy zaburzeniach zachowania	247
Pomoc dla rodziców dzieci z poważnymi zaburzeniami zachowania	251
10. Pomoc rodzinom z dziećmi z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD)	269
Trudności z definiowaniem i diagnozowaniem	269
Częstość występowania ADHD	272
Badania nad ADHD	273
Co wpływa na rokowania dziecka z ADHD?	273
Badania nad sposobami radzenia sobie z adhd	274
Badania skupiające się na strategiach organizacyjnych	278
Pomoc rodzicom z dziećmi z objawami ADHD	279
11. Pomoc rodzicom dzieci mających problemy z nietrzymaniem moczu lub stolca	293
Enureza/moczenie nocne: definicja i występowanie	293
Badania nad przyczynami nietrzymania moczu	294
Badania nad sposobami postępowania w moczeniu nocnym u dzieci	296
Pomoc rodzinom z dziećmi, u których występuje problem nocnego moczenia	297
Enkopresja/Nietrzymanie stolca	305
Badania nad przyczynami nietrzymania stolca	306
Badania nad sposobami zapobiegania nietrzymaniu stolca	308
Pomoc rodzinom dzieci, które nie trzymają stolca	308

12. Kształcenie i szkolenie rodziców: wartości i badania	317
Praca oparta na wartościach: kwestie etyczne	317
Wsparcie rodzin w społeczeństwie wielokulturowym	320
Tematyka i proces realizacji skutecznych programów szkolenia rodziców	321
Treść i cechy skutecznego programu edukacji rodziców	321
Proces szkolenia rodziców i jego praktyczne aspekty	324
Opracowanie umów w celu wspierania działań praktycznych	327
Dążenie do utrzymania stałej poprawy	333
Uwagi końcowe	334
Załącznik 1. Formularz oceny trudności w funkcjonowaniu dziecka z zaburzeniami zachowania	335
Załącznik 2. Formularz do rejestrowania ważnych wydarzeń w życiu rodziny i dziecka	340
Załącznik 3. Formularz umożliwiający sporządzenie listy najbardziej stresujących wydarzeń i sytuacji życiowych	341
Załącznik 4. Formularz streszczenia zgromadzonych informacji istotnych dla przeprowadzenia oceny	343
Załącznik 5. Formularz sekwencji a-b-c	344
Załącznik 6. Pozytywne rodzicielstwo	344
Załącznik 7. Wykres zachowań	345
Załącznik 8. Formularz 8-tygodniowego wykresu pozytywnych i negatywnych zachowań	346
Załącznik 9. Formularz planu współpracy z rodzicami	348
Załącznik 10. Pozytywne rodzicielstwo: kilka uwag dla rodziców	349
Załącznik 11. Tygodniowy wykres snu	350
Załącznik 12. Wskazówki dotyczące dobrej praktyki w ramach psychoterapii poznawczo-behawioralnej	351
Załącznik 13. Formularz zawarcia umowy między pracownikiem a klientem	356
Załącznik 14. Formularz zawarcia umowy o współpracy z jedną osobą lub rodziną	357
Bibliografia	359
Indeks	376

ROZDZIAŁ 2

WARTOŚCIOWE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

TEORIA POZNAWCZO-BEHAWIORALNA

- Wykres 2.1 Ukazywanie emocjonalnego doświadczenia, czyli wrażeń na podstawie wrażeń zmysłowych
- Wykres 2.2 Przykłady emocjonalnych lub błędnych przekonań, dotyczących oceny i działania
- Wykres 2.3 Łańcuchy podświadomych przeobrażeń, negatywne i pozytywne i nieświadome skutki
- Wykres 2.4 Ilustracja sposobów negowania na poziomie i zmiany zachowań przy zastosowaniu procedury poznawczo-behawioralnej
- Wykres 2.5 Negatywne i pozytywne formy zachowań i konsekwencji zachowań
- Wykres 2.6 Analiza zachowania z naciskiem na aktywizację